

Buletinul Științific al Academiei de Științe Medicale

Numărul 140/ 21 februarie 2025

DATE NOI ARATĂ CREȘTEREA REZISTENȚEI LA ANTIMICROBIENE ȘI A CONSUMULUI DE ANTIBIOTICE ÎN EUROPA

Noile date publicate de Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor (ECDC) indică faptul că Uniunea Europeană (UE) nu este pe cale să atingă obiectivele de reducere a rezistenței la antimicrobiene (AMR) și a consumului de antibiotice.

Datele din Rețeaua Europeană de Supraveghere a Rezistenței Antimicrobiene (EARS-Net) publicate cu ocazie zilei europene de conștientizare a antibioticelor, arată că nivelurile AMR au rămas ridicate pe tot continentul în 2023. Cel mai îngrijorător a fost o creștere cu aproape 60% a infecțiilor din sânge cauzate de *Klebsiella pneumoniae* rezistentă la carbapeneme în comparație cu anul de referință din 2019.

Supravegherea consumului de antibiotice la nivel de spital și de comunitate în UE, între timp, a arătat o creștere față de 2019. Nivelurile de AMR și consumul de antibiotice în 2023 au fost ambele peste țintele pentru 2030 stabilite de Consiliul Uniunii Europene.

Într-o conferință de presă, directorul ECDC Pamela Rendi-Wagner, MD, a remarcat că estimările bazate pe datele EARS-Net indică faptul că peste 35.000 de persoane din UE mor în fiecare an din cauza unei infecții rezistente la medicamente și peste 4,3 milioane de pacienți din spitalele europene dobândesc o infecție asociată asistenței medicale, multe dintre ele rezistente la antibiotice în timpul spitalizării.

„Aceste cifre arată un lucru: că problema este într-adevăr uriașă”, a spus Rendi-Wagner. „AMR are un impact enorm asupra pacienților și familiilor acestora”.

O „amenințare în creștere” pentru pacienții din spital

Raportul EARS-Net conține atât vești bune, cât și vești proaste. Pe partea pozitivă, incidența UE estimată a infecțiilor cu *Staphylococcus aureus* (MRSA) rezistent la metilicilină în 2023 (4,64 la 100.000 de locuitori) a fost cu 17,6% mai mică decât în 2019 și cu 0,15/100.000 mai mică decât ținta din 2030. Incidența infecțiilor din fluxul sanguin cu *Escherichia coli* rezistente la cefalosporine de generația a treia (10,35/100.000) a fost cu 3,6% mai mică decât în 2019.

Dar, incidența infecțiilor din fluxul sanguin cu *K pneumoniae* rezistente la carbapenem (3,97/100.000), care sunt rezistente la mai multe clase de antibiotice și au opțiuni de tratament sever limitate, a fost cu 57,5% mai mare decât în 2019 și cu 1,58/100.000 mai mare decât ținta din 2030. Și incidența infecțiilor din fluxul sanguin cu *E coli* rezistente la cefalosporine de a treia generație a fost cu 0,68/100.000 mai mare decât ținta pentru 2030.

„Acest lucru reprezintă o amenințare tot mai mare pentru pacienții din spitalele din întreaga UE, în aproape toate statele membre”, a declarat Dominique Monnet, PhD, PhD, șeful programului ECDC de rezistență la antimicrobiene și infecții asociate asistenței medicale. „Acestea sunt în primul rând infecții asociate asistenței medicale”.

Datele EARS-Net arată, de asemenea, creșteri ale infecțiilor în sânge cauzate de alți agenți patogeni rezistenți, inclusiv *Enterococcus faecium* rezistent la vancomicină și *Pseudomonas aeruginosa* rezistent la piperacilină-tazobactam, ceftazidimă și carbapenem.

Ca și în anii trecuți, situația variază pe tot continentul. În timp ce unele țări UE au făcut progrese, altele sunt în urmă. Cea mai mare incidență estimată a infecțiilor

din sânge rezistente la medicamente a fost raportată în general în țările din sudul sau sud-estul Europei.

„Europa este, în general, în direcția greșită”, a spus Rendi-Wagner. „Trebuie într-adevăr să facem un efort concertat pentru a armoniza progresele între statele membre, pentru a împărtăși experiențele noastre și pentru a împărtăși soluții”.

Deoarece infecțiile asociate asistenței medicale reprezintă 70% din povara sănătății asociată cu AMR în Europa, oficialii ECDC solicită spitalelor să acorde prioritate măsurilor de prevenire și control al infecțiilor. Acestea includ pași de bază, cum ar fi îmbunătățirea igienei mâinilor, împreună cu creșterea screening-ului spitalicesc al pacienților pentru transmiterea bacteriilor rezistente, creșterea capacității de a izola astfel de pacienți și creșterea numărului de personal dedicat prevenirii și controlului infecțiilor.

Creșterea consumului de antibiotice

Raportul European Surveillance of Antimicrobial Consumption Network (ESAC-Net) arată, între timp, că „consumul de antibiotice în 2023 a crescut cu 1% față de 2019, în ciuda scăderilor abrupte ale utilizării de antibiotice în comunitate în primii 2 ani ai pandemiei de COVID-19. Consumurile totale medii ponderate în funcție de populație ale UE de antibiotice pentru uz sistemic în 2023 a fost de 20,1 doze zilnice definite (DDD) la 1.000 de locuitori pe zi — 4,1 DDD/1.000 de locuitori pe zi mai mare decât ținta pentru 2030, care presupune o reducere cu 20% a utilizării sistemice a antibioticelor.

Sectorul comunitar a reprezentat 90% din această utilizare, cu 18,3 DDD/1.000 de locuitori pe zi. Cel mai consumat subgrup de antibiotice în comunitate a fost penicilinele (47%).

În sectorul spitalicesc, consumul mediu ponderat pe populație de antibiotice a fost de 1,6 DDD/1.000 de locuitori pe zi.

Ca și în cazul nivelurilor AMR, progresul pe continent în ceea ce privește consumul de antibiotice a fost inegal. În timp ce nouă țări au raportat progrese în atingerea obiectivului pentru 2030, 14 țări au regresat, unele înregistrând creșteri de două cifre ale consumului de antibiotice din 2019 până în 2023.

În plus față de apelul la reînnoirea atenției asupra prevenirii și controlului infecțiilor în spitale, Rendi-Wagner a spus că ECDC va continua, de asemenea, să îndemne dezvoltarea și accesul la noi antibiotice și să promoveze eforturile de administrare a antimicrobienele, atât în spitale, cât și la nivel comunitar.

Campaniile de conștientizare a sănătății publice care vizează AMR sunt necesare mai mult ca niciodată, iar acestea ar trebui completate de intervenții psiho-sociale bazate pe construirea unor comportamente responsabile.

Tradus și adaptat după, Chris Dall, 18.11 2024

Colectiv de redacție: CS 1 Dr. Viorel Alexandrescu
Prof. Dr. Mircea Beuran
Prof. Dr. Emanoil Ceaușu
Dr. Gabriel - Cristian Văcaru
Tehnoredactare: Ref. Narcisa Samoilă
Traducere: Andreea Antochi
Site: <https://www.adsm.ro>